

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Sžo/8/2016
Identifikačné číslo spisu:	1013201685
Dátum vydania rozhodnutia:	08.06.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Zemková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:1013201685.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: B. D. X.R., O. XX, B., právne zastúpený: JUDr. Alexandra Vicová, advokát, Ondavská 7, Bratislava, proti odporcovi: Centrum právnej pomoci, kancelária Nitra, so sídlom Štefánikova trieda 88, Nitra, o opravnom prostriedku navrhovateľa zo dňa 20. septembra 2013 proti rozhodnutiu odporcu Sp. zn. 6613/2013, Ev. č.: 38984/13 zo dňa 2. septembra 2013, konajúc o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 4Sp/83/2013-28 zo dňa 9. decembra 2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 4Sp/83/2013-28 zo dňa 9. decembra 2015 z r u š u j e a konanie z a s t a v u j e .

Žiaden z účastníkov n e m á p r á v o na náhradu trov konania.

Odôvodnenie

I.

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Bratislave podľa § 250q ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) potvrdil rozhodnutie odporcu (ďalej aj „Centrum“) a navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznal. Napadnutým rozhodnutím odporca navrhovateľovi nepriznal nárok na poskytnutie právnej pomoci s poukazom na § 10 ods. 5 zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 327/2005 Z. z.“). Odporca tak rozhodol z dôvodu, že nebola vylúčená zrejma bezúspešnosť sporu, čím žiadateľ nespĺnil jednu z troch kumulatívnych podmienok na priznanie nároku na právnu pomoc.

Krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, že napadnuté rozhodnutie odporcu je vecne správne, v konaní odporcu v aktuálnom konaní o poskytnutí právnej pomoci nezistil pochybenia, ktoré by mali vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia a taktiež, že navrhovateľove námietky neboli dôvodné.

K námietke navrhovateľa o tom, že odporca napadnutým rozhodnutím prejedlikoval rozhodnutie súdu, krajský súd uviedol, že táto námietka nie je dôvodná. Navrhovateľ sa v pôvodnej veci Sp. zn. 6188/2013 zo dňa 15.07.2013 domáhal poskytnutia právnej pomoci vo veci ústavnej sťažnosti, ktorá sa týkala konania vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 4Co/39/2012. Podľa názoru krajského súdu je však nad akúkoľvek pochybnosť zjavné, že navrhovateľom prípadne podaná ústavná sťažnosť by bola neprípustná, nakoľko navrhovateľ pred jej podaním nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov. Ak teda navrhovateľ v tomto pôvodnom konaní podal voči (pôvodnému) negatívne rozhodnutiu odporcu odvolanie a následne dňa 30.07.2013 v aktuálnom konaní požiadal odporcu o poskytnutie právnej pomoci odporcom (v konaní o podanom odvolaní), o ktorej žiadosti odporca rozhodol napadnutým rozhodnutím, odporca podľa názoru krajského súdu zistený stav veci správne a dôvodne posúdil. Konštatoval zrejmu bezúspešnosť odvolania, podaného voči pôvodnému rozhodnutiu Sp. zn. 6188/2013.

Prvostupňový súd považoval za potrebné poukázať aj na iný nespochybniteľný dôvod zrejmej bezúspešnosti konania o odvolaní navrhovateľa voči pôvodnému rozhodnutiu odporcu Sp. zn. 6188/2013, Ev. č. 31249/2013 zo dňa 15.07.2013, a to konkrétne na skutočnosť, že navrhovateľom podané odvolanie voči pôvodnému rozhodnutiu odporcu bolo podané po uplynutí odvolacej lehoty. Navrhovateľ podal odvolanie voči pôvodnému rozhodnutiu odporcu emailom bez zaručeného elektronického podpisu datované dňom 01.08.2013, následne ho doplnil písomne dňa 05.08.2013. Rozhodnutie odporcu bolo navrhovateľovi doručené dňa 17.07.2013. S poukazom na § 19 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok) (ďalej len „správny poriadok“) podľa krajského súdu odoslanie (a prípadné doručenie) odvolania voči rozhodnutiu odporcu elektronickým prostriedkom (emailom) v odvolacej lehote nie je možné považovať za účinné, t.j. podané v odvolacej lehote. A to z dôvodu, že právna úprava § 19 ods. 1 správneho poriadku nie je totožná s právnou úpravou znenia § 42 ods. 1 O.s.p. právna úprava obsiahnutá v § 42 ods. 1 O.s.p. sa vzťahuje iba na podania v konaní pred súdom.

Navrhovateľ namietal neposkytnutie pomoci a poučenia zo strany odporcu, resp. neumožnenie mu oboznámiť sa s obsahom príslušného administratívneho spisu, k čomu krajský súd uviedol, že pre kvalifikované rozhodnutie odporcu o podanej žiadosti navrhovateľa bolo potrebné zadovážiť si predovšetkým samotné rozhodnutie vo veci Sp. zn. 6188/2013, ako aj navrhovateľom podané odvolanie voči nemu. Ako je zrejmé z obsahu pripojeného administratívneho spisu odporcu, nachádza sa v ňom navrhovateľova žiadosť, jeho reakcia na výzvu na doplnenie údajov, predovšetkým však samotné rozhodnutie odporcu Sp. zn. 6188/2013, Ev. č.: 31249/2013 z 15.07.2013 a navrhovateľovo odvolanie voči nemu, datované 01.08.2013. Odporca pri vydaní napadnutého - aktuálneho rozhodnutia Sp. zn. 6613/2013, Ev. č.: 38984/13 zo dňa 02.09.2013 vychádzal výlučne z týchto podkladov, ani v odôvodnení napadnutého rozhodnutia sa neodvoláva na výsledky iného, v konaní vykonaného dokazovania. Pokiaľ teda aj neoznámil navrhovateľovi, že má možnosť oboznámiť sa s obsahom spisu pred vydaním napadnutého rozhodnutia v zmysle § 33 ods. 2 správneho poriadku, tento jeho postup nemohol mať vplyv na zákonnosť napadnutého - aktuálneho rozhodnutia.

K namietanému nedostatočne zistenému skutkovému stavu veci krajský súd uviedol, že odporca vykonal všetko potrebné dokazovanie - získal dostatočnú sumu informácií, na základe ktorých mohol vo veci podanej žiadosti kvalifikovane rozhodnúť.

K nepodloženiu správnej úvahy odporcu použitím právnych predpisov prvostupňový súd uviedol, že odporca síce napadnuté rozhodnutie odôvodnil príliš obširným spôsobom, v ktorom sa akoby strácalo samotné odôvodnenie zrejmej bezúspešnosti konania, v ktorom navrhovateľ žiadal poskytnutie právnej pomoci, odôvodnenie však obsahuje (okrem opisu zisteného stavu veci a správnej úvahy odporcu) odkaz a aj citácie príslušných zákonných ustanovení zákona o poskytovaní právnej pomoci, na základe ktorých bolo napadnuté rozhodnutie vydané.

II.

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ odvolanie v lehote ustanovenej zákonom (§ 204 ods. 1 O.s.p., § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p., § 250l ods. 2 O.s.p.). Žiadal rozsudok krajského súdu zmeniť tak, že rozhodnutie odporcu sa zrušuje a vec sa mu vracia na ďalšie konanie, alternatívne žiadal rozsudok krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Navrhovateľ si uplatnil nárok na náhradu trov konania.

Ako odvolacie dôvody navrhovateľ uviedol, že rozhodnutie odporcu vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci, rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť alebo pre nedostatok dôvodov a v konaní, ktoré mu predchádzalo, bola zistená taká vada, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

Navrhovateľ konkrétne namieta, že krajský súd sa vo svojom rozhodnutí nezaoberal skutočnosťou, že Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutím sp. zn. 5Sžo/60/2014 zo dňa 27.01.2015, počas rozhodovania krajského súdu, rozhodol v právnej veci navrhovateľa proti pôvodnému rozhodnutiu Centra o preskúmanie zákonnosti tohto rozhodnutia, konajúc o odvolaní proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave, č. k. 9Sp/65/2013-31 zo dňa 27.06.2014 a rozhodol tak, že pôvodné rozhodnutie Centra zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Keďže Najvyšší súd SR rozhodol, že odvolanie navrhovateľa voči pôvodnému rozhodnutiu Centra bolo dôvodné a pôvodné rozhodnutie centra zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, odvolanie navrhovateľa voči pôvodnému rozhodnutiu Centra nebolo možné v žiadnom prípade posúdiť ako zrejme bezúspešné. Preto možno podľa navrhovateľa spoľahlivo konštatovať, že rozhodnutie Centra o odmietnutí bezplatnej právnej pomoci v konaní o odvolaní navrhovateľa v pôvodnom konaní z dôvodu zrejmej bezúspešnosti je nezákonné.

Krajský súd sa podľa navrhovateľa nezaoberal otázkou legitímnosti použitia správnej úvahy, ktorú pri svojom rozhodovaní malo Centrum použiť. Rozhodnutie odporcu podľa názoru navrhovateľa nie je náležite odôvodnené a neposkytuje jasnú, jednoznačnú a zrozumiteľnú odpoveď, z akých dôvodov (prečo) nebola navrhovateľovi poskytnutá bezplatná právna pomoc v odvolacom konaní proti pôvodnému rozhodnutiu Centra. Rozhodnutie odporcu sa javí ako jeho reakcia na odvolanie navrhovateľa proti pôvodnému rozhodnutiu Centra - obsahuje opis skutkového stavu pôvodného konania, vymenovanie ustanovení právnych predpisov a súvisiacej judikatúry. Navrhovateľ zároveň osobne poukázal na nejednotný postup konania Centra právnej pomoci, hoci konanie o odvolaní navrhovateľa predstavuje relatívne jednotný procesný útvar, ktorý sa obligatórne nečlení na jednotlivé, po sebe nasledujúce štádiá.

Odôvodnenie rozsudku prvostupňového súdu k námietkam navrhovateľa vo vzťahu k § 3 ods. 2, § 3 ods. 4, § 33 ods. 2 a § 47 ods. 3 správneho poriadku je podľa navrhovateľa zmätočné. Krajský súd vec nesprávne právne posúdil a jeho tvrdenie v odôvodnení rozsudku je v rozpore s obsahom rozhodnutia odporcu. Odporca vo svojom rozhodnutí ani v súvisiacej dokumentácii neposkytol navrhovateľovi pomoc a poučenia, aby pre neznalosť právnych predpisov neutrpel v konaní ujmu. Centrum vo Výzve na doplnenie údajov k žiadosti o poskytnutie právnej pomoci zo dňa 08.08.2013 upozorňuje navrhovateľa iba na následky spojené s nepredložením všetkých požadovaných dokladov.

Záverom navrhovateľ uviedol, že v prípade jeho odvolania proti rozhodnutiu odporcu bola zachovaná písomná forma a odvolanie vyvolalo procesné účinky riadne a včas podaného odvolania. Krajský súd použil príliš striktný výklad § 19 ods. 1 správneho poriadku, pričom opomenul povinnosť ústavne konformného výkladu zákonov, zakotvenú v čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, a zákonnú definíciu zachovania náležitostí písomnej formy podania v zmysle § 40 ods. 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“). Včasnosť podania odvolania proti rozhodnutiu Centra nikdy nebolo sporné, čo potvrdzuje aj fakt, že vec bola prejednaná Krajským súdom v Bratislave (č. k. 9Sp/65/2013-31) a následne Najvyšším súdom Slovenskej republiky (sp. zn. 5Sžo/60/2014). Krajský súd v tejto časti rozhodoval nad rámec podaného odvolania v zmysle zásady iudex ne eat ultra petita partium, ktorá vyplýva z § 249 ods. 2 O.s.p.

III.

Oporca využil svoje právo, k odvolaniu navrhovateľa sa písomne vyjadriť. Navrhoval, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu potvrdil.

Oporca má za to, že z § 250i ods. 1 veta prvá O.s.p. vyplýva, že krajský súd postupoval správne, keď do úvahy nevzal ďalšie rozhodovanie súdov v danej právnej veci, ktorej sa týkala žiadosť o poskytnutie právnej pomoci, pretože tieto ešte neboli, v čase vydania rozhodnutia o nároku žiadateľa na poskytnutie právnej pomoci, vydané. Samotná skutočnosť, že v danej právnej veci navrhovateľ dosiahol úspech pred súdom nijako neodporuje skutočnosti, že Centrom právnej pomoci bol nárok na poskytnutie právnej pomoci z dôvodu nesplnenia podmienky podľa § 6 ods. 1 písm. b/ zákona č. 327/2005 Z. z., nepriznaný.

K odôvodneniu napadnutého rozhodnutia odporca uviedol, že odôvodnenie rozhodnutia je obsiahne za účelom a v prospech navrhovateľa, aby bolo navrhovateľovi vyčerpávajúcim spôsobom ozrejmene, prečo právna pomoc nemohla byť priznaná z dôvodu zrejmej bezúspešnosti. Obsiahnosť odôvodnenia daného rozhodnutia nie je na škodu navrhovateľa, ktorý má podľa vedomostí odporcu právnické vzdelanie, kde úspešne ukončil minimálne bakalársky stupeň štúdia. Preto sa javilo ako vhodné podať navrhovateľovi vyčerpávajúce odôvodnenie, keďže nie je právnym laikom.

Vo veci odvolania proti rozhodnutiu odporcu sa podľa názoru odporcu na plynutie lehôt a doručovanie uplatňujú výlučne ustanovenia správneho poriadku. Napriek tomu, že o podanom odvolaní rozhodnutie súd, jedná sa o odvolanie voči prvostupňovému rozhodnutiu odporcu a nemôžu byť naň aplikované ustanovenia súkromno-právnych predpisov, akým je Občiansky zákonník, keďže sa jedná o rozhodovanie o odvolaní voči rozhodnutiu správneho orgánu v prvom stupni.

IV.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako odvolací súd podľa § 10 ods. 2 O.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok v medziach podaného odvolania, odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 O.s.p.).

Z obsahu administratívneho spisu senát odvolacieho súdu zistil, že navrhovateľ podal dňa 30.07.2013 žiadosť o poskytnutie právnej pomoci vo veci ním označenej ako „odvolanie voči neprávoplatnému rozhodnutiu CPP“. Navrhovateľ zároveň požiadal Centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci z dôvodu, že v predmetnej veci mu plynie lehota na odvolanie. Navrhovateľ nepriložil k žiadosti žiadne dôkazy, iba uviedol, že všetky skutočnosti sú uvedené v spise Centra Sp. zn. 6188/2013. Rozhodnutím Sp. zn. 6613/2013, Ev. č.: 35245/13 zo dňa 08.08.2013 Centrum navrhovateľovi predbežne nepriznalo nárok na poskytnutie právnej pomoci, a to z dôvodu, že navrhovateľ už odvolanie voči rozhodnutiu Centra Sp. zn. 6188/2013, Ev. č. 31249/2013 podal sám, a teda ochrana práv žiadateľa nie je bezprostredne ohrozená z dôvodu nebezpečenstva zmeškania lehoty. Rozhodnutím Sp. zn. 6613/2013, Ev. č.: 38984/13 zo dňa 02.09.2013 Centrum nepriznalo navrhovateľovi nárok na poskytnutie právnej pomoci vo veci odvolania voči neprávoplatnému rozhodnutiu Centra právnej pomoci Sp. zn. 6188/2013, Ev. č. 31249/2013 zo dňa 15.07.2013.

V administratívnom spise sa nachádza aj fotokópia rozhodnutia Centra Sp. zn. 6188/2013, Ev. č. 31249/2013 zo dňa 15.07.2013, ktorým navrhovateľovi nebol priznaný nárok na poskytnutie právnej pomoci. Z odôvodnenia tohto rozhodnutia odvolací súd zistil, že navrhovateľ v tejto veci žiadal o poskytnutie právnej pomoci v právnej veci ústavnej sťažnosti pre porušenie základných práv a slobôd na spravodlivý proces v konaní vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 4Co 39/2012. Centrum navrhovateľovi nepriznalo nárok na poskytnutie právnej pomoci z dôvodu, že v danej veci nebola vylúčená zrejma bezúspešnosť sporu. Zo spisu ďalej vyplýva, že navrhovateľ podal dňa 01.08.2013 voči rozhodnutiu Centra Sp. zn. 6188/2013, Ev. č. 31249/2013 zo dňa 15.07.2013 odvolanie, elektronicky, bez zaručeného elektronického podpisu, ktoré písomne doplnil dňa 05.08.2013. Krajský súd v Bratislave

rozsudkom č. k. 9Sp/65/2013-31 zo dňa 27.06.2014 potvrdil rozhodnutie Centra Sp. zn. 6188/2013, Ev. č. 31249/2013 zo dňa 15.07.2013. Navrhovateľ sa voči rozsudku krajského súdu odvolal, na základe čoho Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom č. k. 5Sžo/60/2014 zo dňa 27.01.2015 zmenil rozsudok krajského súdu tak, že rozhodnutie Centra Sp. zn. 6188/2013, Ev. č. 31249/2013 zo dňa 15.07.2013 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že navrhovateľ sa v prejednávanej veci domáha poskytnutia právnej pomoci v konaní o odvolaní proti rozhodnutiu Centra právnej pomoci Sp. zn. 6188/2013, Ev. č. 31249/2013 zo dňa 15.07.2013, ktoré bolo rozsudkom zo dňa 27. januára 2015 Najvyšším súdom Slovenskej republiky zrušené. Na základe uvedeného odvolací súd konštatuje nedostatok podmienky konania, nakoľko v prejednávanej veci odpadol predmet konania. Jedná sa o nedostatok podmienky konania, ktorý nie je možné odstrániť, na základe čoho je nutné konanie v prejednávanej veci zastaviť.

Podľa § 104 ods. 1 veta prvá O.s.p., ak ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

Podľa § 250l ods. 2 O.s.p., pokiaľ v tejto hlave nie je ustanovené inak, použije sa primerane ustanovenie druhej hlavy s výnimkou § 250a.

Podľa § 250ja ods. 3 O.s.p., ak odvolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie správneho orgánu v medziach žaloby nie je v súlade so zákonom a súd prvého stupňa žalobu zamietol, môže rozsudok súdu prvého stupňa zmeniť tak, že zruší rozhodnutie správneho orgánu a vráti vec žalovanému správneho orgánu na ďalšie konanie. Inak o odvolaní rozhodne spôsobom podľa § 219 až 221 tohto zákona.

Podľa § 221 ods. 1, písm. h/ O.s.p., súd rozhodnutie zruší, len ak súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav. Ak odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvého stupňa, konanie zastaví (§ 221 ods. 2 O.s.p.).

Odvolací súd dospel k záveru, že prvostupňový súd vec nesprávne posúdil, keď na prejednávajúcu vec neaplikoval § 104 ods. 1 O.s.p. a zároveň nedostatočne zistil skutkový stav, keďže v čase vydania odvolaním napadnutého rozsudku zrejme nevedel, že rozhodnutie Centra sp. zn. 6188/2013, Ev. č. 31249/2013 zo dňa 15.07.2013 bolo zrušené. Odvolací súd teda v súlade s citovanými ustanoveniami O.s.p. rozhodol tak, že rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 4Sp/83/2013-28 zo dňa 09.12.2015 zrušil a konanie zastavil.

O náhrade trov konania odvolací súd rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie bolo zastavené.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok n i e j e prípustný.